

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z odwołania J. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Białymstoku

o wypłatę emerytury,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 19 kwietnia 2023 r.,

skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z dnia 21 kwietnia 2022 r., sygn. akt III AUa 325/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od J. P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Białymstoku kwotę 240 (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2022 r. w sprawie z odwołania J. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Białymstoku w przedmiocie wypłaty emerytury, na skutek apelacji organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 28 grudnia 2020 r., (którym zmieniono decyzję organu rentowego i przyznano odwołującemu się prawo do wypłaty emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, mimo że pobiera on tzw. emeryturę mundurową), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił odwołanie.

Powyższy wyrok został przez odwołującego się J. P. zaskarżony skargą kasacyjną w całości. Skargę oparto na podstawie naruszenia prawa materialnego: 1) art. 95 ust. 1 w zw. z art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.; dalej: ustawa emerytalna), przez jego błędne zastosowanie i uznanie przez Sąd drugiej instancji, że w stosunku do powoda J. P. doszło do zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, tj. emerytury wojskowej i emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń, co skutkowało stwierdzeniem możliwości wypłaty powodowi tylko jednego ze świadczeń, wyższego lub wybranego, podczas gdy w przedmiotowej sprawie nie zachodzą okoliczności uzasadniające zawieszenie powodowi prawa do emerytury z uwagi na fakt, iż powód wypracował świadczenie emerytalne niezależnie od postawy przyznania mu emerytury wojskowej, w związku z czym przysługuje mu również prawo do pobierania emerytury wynikającej z „cywilnego” systemu ubezpieczeń; 2) art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w zw. z art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 520; dalej: ustawa zaopatrzeniowa), przez błędną wykładnię i niezastosowanie przez Sąd drugiej instancji z uwagi na uznanie, że nie zachodzą wyjątkowe okoliczności uzasadniające odstępstwo od zasady przyznania prawa do jednego świadczenia emerytalnego w przypadku zbiegu prawa do dwóch świadczeń i nieuwzględnienie, że art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach wskazuje na wyjątek, iż wypłata jednego świadczenia nie obowiązuje w przypadku, gdy wojskowe świadczenie emerytalne zostało ustalone na podstawie art. 15a tej ustawy, podczas gdy powód nie musiał spełnić kryterium podmiotowego w postaci powołania do służby wojskowej po dniu 1 stycznia 1999 r., wobec czego względem powoda zachodzą wyjątkowe okoliczności, o których mowa w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej uzasadniające wypłatę jednocześnie emerytury wojskowej i emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń; 3) art. 32 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. i wyrażonej w przywołanym przepisie zasady konstytucyjnej uznającej, że wszyscy są równi wobec prawa, mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne, a także nikt nie może być dyskryminowany w życiu publicznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny przez jej naruszenie i

uznanie przez Sąd drugiej instancji, iż powód nie ma prawa do jednoczesnej wypłaty świadczenia z emerytury wojskowej i z systemu ubezpieczeń społecznych; 4) art. 67 Konstytucji RP i wyrażonej w niej zasady, że obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego, podczas gdy Sąd drugiej instancji odmówił powodowi prawa do wypłaty emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń, pomimo wypracowania przez niego „cywilnego” stażu emerytalnego niezależnie od podstaw przyznania emerytury wojskowej.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i przyznanie powodowi prawa do wypłaty emerytury oraz o zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego wraz z kosztami postępowania za obie instancje.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej w zbiegu z art. 15a ustawy zaopatrzeniowej. W ocenie skarżącego powyższe przepisy nasuwają poważne wątpliwości interpretacyjne, a brak jest jednolitej linii orzeczniczej nie tylko w sądach powszechnych, ale także w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za

pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Stosownie do utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na twierdzeniu o istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 31/18, LEX nr 2508113; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365). Konieczne jest wykazanie przez skarżącego, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, wyjaśnienie na czym one polegają, ich uzasadnienie, a także wskazanie rozbieżnych wariantów interpretacyjnych, z odwołaniem się do dotychczasowych poglądów orzecznictwa i dostępnego piśmiennictwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, LEX nr 2497706), a w szczególności przytoczenie i poddanie analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r., III UK 123/17, LEX nr 2496319).

Odnosząc się w tym kontekście do wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podkreślić należy, że zawarte we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wątpliwości zostały już rozstrzygnięte uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21 (OSNP 2022 nr 6, poz. 58), zgodnie z którą ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego (art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych).

W uchwale tej Sąd Najwyższy szeroko wyjaśnił powody, dla których nie można zaakceptować stanowiska skarżącego, iż powinienem otrzymywać dwa świadczenia, a tym samym wyznaczył standard interpretacyjny, który obecnie nie pozwala akceptować wykładni prezentowanej w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17 (OSNP 2019 nr 9, poz. 114). W konkluzji Sąd Najwyższy w powiększonym składzie stanął na stanowisku, że budzący wątpliwości interpretacyjne zwrot "z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy (zaopatrzeniowej)..." użyty w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej, wykładany z uwzględnieniem reguł gramatycznych, systemowych i funkcjonalnych powinien być rozumiany jako odnoszący się tylko do żołnierzy, których emerytury są obliczane na podstawie tych przepisów, a zatem do żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej, odpowiednio po dniu 1 stycznia 1999 r. oraz po dniu 31 grudnia 2012 r. Brak jest już zatem potrzeby wykładni powołanego przez skarżącego przepisu.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

[as]

